

sviatosti birmovania

Pojem

Birmovanie je sviatosť, pri ktorej je pokrstený *vkładaním rúk, pomazaním a modlitbou* naplnený Duchom Svätým k vnútornému posilneniu nadprirodzeného života a ku statočnému vyznávaniu viery. Latinský názov *confirmatio* (upevnenie, posilnenie) dokonale korešponduje so zmyslom tejto sviatosti. Sviatosť birmovania dopĺňa sviatosť krstu. Ak je krst sviatosťou znovuzrodenia pre nový, nadprirodzený život, tak birmovanie je sviatosť *zrelosti a mužnosti*.

Ustanovenie

Je dogmou cirkvi, že ***birmovanie je pravá a vlastná sviatosť***. Ustanovenie sviatosti Ježišom Kristom možno zo Svätého Písma dokázať len nepriamo. Už proroci Starého zákona predpovedali vyliatie Ducha Svätého na celé ľudstvo ako znamenie mesiánskej doby (*Joel 2, 28; Iz 44, 3-5; Ez 39, 29*). Ježiš slúbil svojho Ducha apoštolom (*Jn 14, 16; Lk 24, 29; Sk 1, 5*) a všetkým veriacim (*Jn 7, 38*), čo potvrdil dňom Turíc (*Sk 2,4*).

Sv. Tomáš Akvinský hovorí, že Ježiš neudelil svojho Ducha apoštolom a veriacim *exhibendo* (odovzdaním), ale *promittendo* (prísľubom).

Matéria a forma sviatosti birmovania

Matériou sviatosti birmovania je určením Pavla VI. apoštolskou konštitúciou *Divinae consortium nature* ***individuálne vkladanie rúk spojené s pomazaním čela krizmou***.

V dejinách cirkvi sa mienenie teológov o matérii sviatosti birmovania menilo. Jedni považovali za matériu len vkladanie rúk, iní zas len pomazanie krizmou. Dnešná teória – spojenie vkladania rúk s pomazaním – vychádza najmä zo Svätého Písma, kde sa dočítame o spôsobe odovzdávania Ducha Svätého apoštolmi na veriacich práve úvodným obradom vkladania rúk. V zhode s týmto učí aj Tradícia cirkvi (Tertulián, Hypolit, Cyprián, Hieronym, Augustín, ...).

V našom delení na matériu blízku a vzdialenú je teda vkladanie rúk a pomazanie blízku matériou, vzdialenou je potom krizma (na Zelený štvrtok posvätený olivový olej s balzomom).

Formou sviatosti birmovania sú ***slová, ktoré doprevádzajú vkladanie rúk a pomazanie čela krizmou***. Keďže zo Svätého Písma nie je presná formula týchto slov, v priebehu dejín (i v odlišnosti rítov) sa menili. Dnešná formula formy sviatosti birmovania je podľa *Ordo confirmationis*: ***„(meno), prijmi znak daru Ducha Svätého. Amen. Pokoj s tebou. I s duchom tvojím.“***

Nakoľko sviatosť birmovania je doplnenie sviatosti krstu, forma opäť ráta s vybraním si nového mena. Birmovanec si po uvážení vyberá svoje *birmovné meno* po niektorom zo svätých. Kritérium výberu sa má riadiť zmyslom udeľovania nového mena - *ochrana a pomoc* (vo forme nasledovania príkladu svätého).

Formou je zároveň naznačený aj jeden z účinkov tejto sviatosti.

Účinky sviatosti birmovania

Ako sme už hovorili, účinkom každej sviatosti je v prvom rade udelenie milosti. Pri sviatosti birmovania, ako jednej zo sviatosti živých, je to najmä *rozmnóženie posväcujúcej milosti*. Keďže má táto sviatosť veľkú náväznosť na krst, špecifickým účinkom jej prijatia je *dovršenie krstnej milosti*. Zvláštnosťou tejto sviatosti je aj udelenie *siedmych darov Ducha Svätého*. Tieto dary sú prijaté spolu so Svätým Duchom podľa proroctva *Iz 11, 2-*

3a. Ich účinkom je najmä posilnenie vykonávať vnútornú podstatu sviatosti birmovania - posilnenie nadprirodzeného života a statočnosť vo vyznávaní viery.

K účinkom sviatosti birmovania patrí aj udelenie ďalšieho nezmazateľného, *sviatostného znaku*. Význam tohto nezmazateľného znaku spočíva, podľa učenia sv. Tomáša Akvinského, v označení a uschopnení bojovať proti nepriateľom viery. Birmovný sviatostný znak nemožno chápať ako nejaké zdokonalenie, rozšírenie krstného sviatostného znaku. Oba sú reálne od seba odlišné.

Len pripomínam, že žiadna zo sviatostí, ktorá vtláča nezmazateľný znak sa, práve preto, nedá opakovať!

Nutnosť prijatia sviatosti birmovania

Pri tejto téme je dôležité rozdeliť si potrebnosť tejto sviatosti na účinky pre spoločenstvo a pre jednotlivca.

Z ustanovenia sviatosti Kristom vyplýva, že birmovanie je pre Cirkev ako spoločenstvo nepostrádateľné. Opačne je to ale pri nutnosti pre jednotlivca - podľa učenia Cirkvi, prijatie birmovania **nie je potrebné pre spásu!** Preto sú v hlbokom omyle tí, ktorí si myslia, že *musia* ísť na birmovku, aby „mohli mať neskôr sobáš v kostole“. Vôbec to nie je potrebné, navyše, stojí za uvaženie, či takýto motív prijatia sviatosti (a jemu podobné) je dostačujúci...

Vysluhovateľ a prijímateľ sviatosti birmovania

Podľa KKC tvorí sviatosť birmovania spolu s krstom a Eucharistiou jeden celok *sviatostí uvádzania do kresťanského života*. Patrí teda medzi tzv. *iniciačné sviatosti*, ktoré slúžia na *uviedenie do tajomstiev kresťanskej viery*. Naša kresťanská viera nie je niečím samozrejým. Je darom. Nadprirodzeným darom, ktorému treba správne porozumieť, aby sme ho mohli plnohodnotne využívať. Krstom, prvou iniciačnou sviatosťou, tento dar prijímame od samého Boha tým, že sa stávame Jeho adoptívnymi deťmi. Eucharistiou (prvým svätým prijímaním) tento dar v sebe živíme a dostávame posilu na jeho uchovanie. Birmovanie je poslednou iniciačnou sviatosťou, ktorá dovršuje v živote kresťana krstnú milosť.

Iniciačné obrady sú známe skoro vo všetkých kultúrach sveta. Majú za úlohu dokázať spoločnosti, že ten, kto tieto obrady skladá je rovnoprávnym členom danej spoločnosti. V mnohých kultúrach (indiánske kmene, africké a oceánske domorodé kmene) sú spojené s ťažkými úlohami, ktoré musí adept bez pomoci druhého zvládnuť, aby ho spoločnosť prijímala ako rovného. Sú teda prejavom jeho súcosti a zrelosti.

Vysluhovateľom tejto sviatosti je biskup. On síce môže udeliť splnomocnenie nejakému kňazovi, ale deje sa tak iba vo výnimočných prípadoch. To preto, aby sa dal aj navonok jasne najavo charakter sviatosti birmovania ako iniciačnej sviatosti. Slovo *biskup* je slovenským prekladom gréckeho slova *episkopoi*, čo pôvodne znamená *starší, strážca*. Tu je krásne vidieť podobnosť s iniciačnými obradmi ostatných kultúr - aj v nich prijímajú do *dospelosti* starší, skúsenejší, vodcovia, prípadne strážcovia tajomstiev.

Udelením sviatosti birmovania sa dáva najavo, že ten, kto ju prijíma, je hodný toho, aby sa mu zveril celý poklad tajomstva kresťanskej viery. Preto biskup ako jej strážca je riadnym vysluhovateľom birmovania.

Ako hovorí KKC: „Sviatosť birmovania **môže a má** prijať každý pokrstený, ktorý ešte nebol birmovaný“. To znamená, že jej prijatie nie je podmienkou zo strany Cirkvi, ale má byť naším cieľom.

Môžeme to celé prirovnať napr. k organizácii, ktorá má členstvo delené na niekoľko

stupňov, pričom každému stupňu prináleží určitá právomoc. Čím vyšší stupeň, tým väčšia moc. Kto by v takej organizácii chcel ostať obyčajným členom so základnými právami? Asi nik. Každý by sa snažil dostať sa vyššie, byť samostatnejší, mať viac práv ako povinností...

Sviatosť birmovania tým, že udeľuje Božiu milosť a dary Ducha Svätého dáva prijímateľovi väčšie možnosti rastu osobného vzťahu s Bohom. Je naplnením krstnej milosti, teda dozretím vo viere. Pobirmovaný veriaci už nie je dieťaťom, na ktoré treba neustále dávať pozor a hovoriť mu: „Toto smieš, toto nesmieš!“ Pobirmovaný už sám vie, čo smie a čo nie. Berie zodpovednosť na seba!

Preto sa vyžaduje k prijatiu sviatosti birmovania aj dovriešenie veku, v ktorom vie človek rozoznávať čo je dobré a čo zlé. Je samozrejmé, že takýto vek nie je možné určiť číslom, ale pre praktickú stránku je u nás stanovený dovriešný 14. rok života.